

Det Anarkistiska Biblioteket



# Sedlighetstjut mot natur och förnuft

Hinge Bergegren

Hinge Bergegren  
Sedlighetstjut mot natur och förnuft  
1934

Av Hinge Bergegren utgiven på Federativs förlag, Stockholm 1934.

[sv.theanarchistlibrary.org](http://sv.theanarchistlibrary.org)

1934

# Innehåll

Följden av en visit hos svavelföljet.	4
80-talet och tvåbarnssystemet.	7
Är preventivmedel för dyra för de fattiga?	11
Tanken på avkomman.	15
Könsorganen - Fans påhitt.	18
Det heliga äktenskapet.	22
Tanternas andliga dibarn.	25
De sedliga spökenas klagolåtar om ungdomens för- vildning.	28
Oanständigt och retande.	31
Nakenhetens estetik.	34

ning i sexuell undervisning och uppfostran” av doktorerna Julia Kinberg och Alma Sundquist, ”Könslivet och dess hälsovård” av d:r T. Sifverskiöld, ”Årliga svar på tysta frågor” av d:r Siri Wikander-Brunander m. fl. Måhända kan nu om dagen skönjas en radikalare riktning än i de arbeten jag här nämnt, meningen har dock alltid varit densamma: att sprida kunskap och behandla ämnet med ärlighet och allvar, detta ämne som blott varit hänvisat till viskningarnas, skämtets, dumkvickhetens och nachspielets bedrövliga sysselsättning.

Särskilt tycks den tidskrift, som den nya överståthållaren, den celebra Djävulsarmé-gästen, bussade polisen på i Guds och dumhetens namn, vara en nagel i ögat på skrymtarna. Har de förr endast brännmärkt nakna bilder och rent snuskig litteratur som pornografi, driver de på sistone sin enfald och löjlighet så långt att begagna det ordet som skällsord mot allvarligt skrivna artiklar i ”Populär tidskrift för sexuell upplysning”, detta friska och nyttiga arbete som utges av på området kunniga och ärliga unga entusiaster. Åtal arrangerades, misslyckades, och reklamen var inte avsedd men säkert god ändå.

I hemmet och skolorna måste emellertid grunden läggas. Sexualundervisning måste bli ett viktigt ämne på skolschemat. Det besynnerliga är, att riksdagen 1919 uttalade sig för en sådan undervisningsreform, men ännu har ingen regering vågat framlägga det önskade lagförslaget! Den vakna allmänna meningen är långt före de trästockar som råkar vara de som skall styra och bestämma. Och den vakna allmänna meningens röst skall nog tillsist göra sig gällande och störta det smutsiga kristna könshyckleriet, den gamla sedlighetsfördomen och dess förbannelse.

## Följden av en visit hos svavelföljet.

En katolsk missionär berättade en gång, att i Australien fordrade han att de vildar som ville ha mat av missionsanstalten skulle åtminstone vara något klädda. Likafullt kom en dag två kvinnor dit nakna som vanligt. De avvisades. När de fick veta att det var för att de inte hade något på sig, skyndade de därifrån, men kom snart tillbaka, var och en med ett känguruskins kastat över axeln. Obestriddligen hade de ju något på sig - fast inte på rätt ställe.

Kvinnorna i Musgo i Centralafrika förstår inte heller den blygsamma finessen, ty visserligen bär de kläder, dock endast för att skylla bakdelen. Fram är de nakna. Vi civiliserade däremot är rädda att visa oss både fram och bak, och denna vår blygsamhet, åtminstone framtill, är sedligheten byggd. Den könsliga sedligheten, som utstyrt i så granna färger, utropas i så höga toner, under tidernas lopp omgärdats med sådan massa bud och lagparagrafer att den blivit ett heligt evangelium.

Undra på att de saliga kvider då det visas upp vad denna sedlighet i själva verket betydtt för människorna, nämligen att just den avlat de största olyckor, fött de grymmaste orättvisor, ammat det gemenaste hyckleri. Man behöver blott tänka på de otaliga kvinnor som svärtats och dömts såsom de ovärdigaste varelser endast därför att de följt sin natur (utan att göra någon annan något men); eller tänk på alla barn som brännmärkts som oäkta - vilka förföljelser, förödmjukelser och straff har inte dessa kvinnor och barn varit utsatta för just i den heliga sedlighetens heliga namn!

Inte en dag för tidigt är det, att folk får upp ögonen för den inskränkta, hycklande könsfördomen som gjort så mycket ont och tänt så mycken smärta. Okunnigheten på detta område är stor. Rätt förklarligt förresten. Föräldrarna säger ingenting till barnen, är tvärtom hemlighetsfulla. Skolan ger ingen undervisning; visst får lärljungarna läsa i de högre klasserna om människan, men det är en könlös varelse; i lovet efter lektionen sätter pojkarna dit det som fattas. Det kallas uppfostran och undervisning. Att försvararna av ett så bakvänt, bedrövligt och farligt system ryser och skriker då de får läsa allvarliga, upplysande skrifter och tidskriftsartiklar om könslivet, är förståeligt, helst när de erfar att denna kunskap, denna litteratur är avsedd att spridas i vida kretsar.

Något nytt är det inte - såsom mången, stolt över vår tid, inbillar sig. Redan på 1840-talet vågade Stockholmsläkaren Wistrand sjunga ut rätt radikalt och ärligt i könsfrågan: men särskilt i och efter striderna på 1880-talet har här hos oss utkommit mer och mindre "djärva", upplysande arbeten. I skrivande stund minns jag: "Om den sexuella hygien" av prof. Seved Ribbing, "Könslivet och dess lagar" av Anton Nyström, "Handled-

## Krav på kunskap och undervisning.

Bland andra olyckor under föregående år må inte förgätas, att Stockholm begåvades med en ny överståthållare. Inte för att den förutvarande kunna karaktäriseras som annat än en ynkrygg; men den nya visade strax av vad ull han var, i det han debuterade på ett synnerligen bedrövligt sätt: nämligen med att räckta handen åt det uniformerade svavelföljet. Naturligtvis kan man inte ställa några större anspråk på en överståthållares, en lyxfigurs intelligens, men i alla fall fordra så att säga andlig snygghet av honom, det är väl det minsta.

Nu kan tänkas, att han blivit vilseförd av allt grant prat om Frälsningsarméns välgörenhet. Först tigger de ihop en massa pengar, sedan delar de ut en del (deras välgörenhet) och skickar resten till England (deras merkantila finurlighet). Att något gott utträttas är nog sant, fast borde man inte ha rätt av en bildad person kunna begära att han inte blott tittar på ytan, utan tar ordentligt reda på vilket helvetessällskap han kommer i hop mer. Frälsningsarmén, engelska upplagan, är nämligen djävulskulten par préférence. I Stridsropet (14 dec. 1889) har de själva förklarat: "Om ingen djävul finnes, skulle vi kunna upplösa armén i morgon dag." Men nu vet de, att djävulen finns och därför kan armén bestå och Stockholms överståthållare komma och hälsa på dem.

(Att en del kunglighet ägnat det engelska, inte det svenska, frälsningskompaniet en viss uppmärksamhet må vara deras ensak; däremot må det väl betraktas som övermåttan komiskt och tillika skamligt att ett par socialismens komedianter, sedan de klättrat upp till ministervärdigheten, gjort visit i den i den svarta smutshålan. Hedningen från Delsbo gapade t. o. m. med i himlakraxet. Det kan förtjänas att erinras om, att han kom upp sig i arbetarrörelsen tack vare att han var så ivrig absolutist och en präktig antireligiös föredragshållare. Arbetarna lyfte honom högre och högre och när han tyckte han satt fast nog, gav han hin i goodtempleriet och tog Gud med i glaset. Lyckliga arbetare som har sådana ståndaktiga män såsom ledare och basar!)

Jag vill emellertid anföra ännu ett par citat ur "Stridsropet", t. ex. följande godbit: "Låt det bli en huvudpunkt i vår trosbekännelse: jag tror på Djävulens tillvaro." Eller ett tillkännagivande under rubriken Härliga nyheter: "Vår kår har på senaste tiden fått glädja sig åt framgång, på samma gång som den fått erfara att Djävulen finnes vid liv." Det är riktigt som det skulle glädja dem att Fan finns. Och egentligen är det naturligt, för fanns han inte, kunde armén bums slå igen geschäftet erkänner de ju själva.

Att gå ihop med slikt folk, att med sin "höga ställning" ge dem ett visst smickrande erkännande, det är mer än tanklöst. I detta avlånga läsarland

finns hundratusentals stackars människor som ännu förskräckas för Djävulen. Att hjälpa frimickelspredikanterna med eller utan uniform att uppehålla denna skändliga lära och tro, det är gement!

Varför jag uppehållit mig så länge vid den nya överståthållarens umgänge med svavelföljet är därför att jag misstänker, att det är av dessa djävulstillbedjare som han fick den osmakliga idén att spela moralisk eunuck. Han är det nämligen som denna gång gått i spetsen för sedlighetstjutet. Han stötte på Stockholms polis att agera könsmoralens väktare. Den gamla anständighetsslagdängan skall åter vevas upp, för vilken gång i ordningen är inte lätt att säga.

Ett av bevisen på att vår tid sjunkit under nollpunkten av anständighet och goda seder är, påstås det, nakenhetens offentliga framträdande. När har bland civiliserade folk kvinnor vågat visa sig i, utställa så mycken nakenhet. Och det är inte endast dåliga kvinnor som gör det, utan själva oskulden, familjeflickan. De saliga gråter. Nakenheten kan få ses på bio, i butiksfönstret, på teatern, i konsten, i dansen. Nakenheten firar nästan sitt segertåg: barfota till hakan såsom en berlinervits lydde. Trots sedlighetskonvulsioner och polisförföljelse börjar nakenhetens rätt, skönhet och betydelse allt allmänare erkännas.

Här är inte tal om revynakenheten, som väl huvudsakligen är beräknad på erotisk, ofta pervers retelse. En naken dam med vidunderligt stor hatt, höga strumpor samt skor med kolossala rosetter - något mera osmakligt kan knappast tänkas. Nakenhet är ingalunda frivol sinnlighet. Nakenhet betyder, har någon så riktigt sagt, en utvidgning, en förlängning av människans uttrycksyta. Varför tar man för givet att känslans uttryck, tankarnas, intellektets, blott är inskränkt till den lilla del av människokroppen som heter ansiktet? Betrakta den grekiska bildhuggarkonsten, där är det ingalunda det sköna ansiktet som dominerar, utan hela kroppen ger proportionerligt, symmetriskt uttrycket. Fröding han sjöng:

”Där mannen är stark och kvinnan vek  
och ungdomen yster och vi i lek,  
ett naket folk, för stolt för ok,  
för rent för dräkternas skökodok.”

Under kläderna förtorkar och försvinner kroppens uttrycksmöjlighet. Columbus berättade att han hade sett både nakna indianskor och något klädda, och han påstod att ju mer klädda de var så mycket större var deras ”lättfärdighet”. Om detta alltid slår in, känner jag inte; visst är dock att en halvnaken kvinna verkar vida mera eggande än en naken kvinna. Vålgörande och viktigt för mänskligheten är nakenhetsrörelsen. Att skökodoksfolket både jämrar och ryter är förståeligt. Bilder som pryder nakenkulturens tidningar tål de sedliga inte se utan att få ”känslor”. Därför skäller de pornografi på det de inte begriper. Och ropar på polis, det fordrar den normala anständigheten. Oppositionen mot nakenheten sker emellertid inte endast i sedlighetens granna namn, även andra protester hörs, t. ex. av män som ömmar för hemlighetsfullhetens ljuva retelse och fruktar nakenhetens tillnyktrande verkan som inte lämnar fantasien något spelrum. Sådana impotensens eller snuskets stimulansmedel behöver inte den naturliga sinnligheten.

**Nakenhetens estetik.**

**80-talet och  
tvåbarnssystemet.**

Gammalt som gatan är sedlighetstjutet. Särskilt himmelrikets utvalda på jordklotet har alltid gonat sig i sina syndiga medmänniskors svåra "laster", som de haft en massa vackra namn uppå, från hor till lönskaläge och otukt. Märkvärdigt nog har det sett ut som om de själva kände sålla rysningar ju mera de skrek, överröstade varandra för att visa hur fulla av kyskhet de själva var. Och kanske ännu besynnerligare är, att de perversa av både det ena och det andra könet har aldrig generat sig för att stämma in i klagolitanian: osedlighetens förfärande tilltagande i synnerhet bland ungdom. Så och nu. Innan jag ingår på sedlighetsstriden av i dag, så vill jag emellertid något lite erinra om hur det var i går och i förrgår.

Hur får man sig inte ett gott skratt då man läser om allt oväsen på 1830- och 40-talen rungade Sverge runt med anledning av C. J. L. Almqvists lilla vackra novell: "Det går an". Där skildras hur hon och han, förälskade, knyter ett fritt förhållande, emedan de menar att kärlek tål inga fjättrar. Det var något av det oanständigaste och oblygaste, tyckte alla den tiden. Ett skämtblad upplyste att författarens porträtt hängde på alla bordeller. En kvickhet som gjorde susen. Flera författare, bl. a. August Blanche, utgav motskrifter, de ena klumpigare och dummare än den andra, alla drypande av den allra som mest konventionella sedlighet.

Några årtionden senare, i Sofiakultens heliga dagar, uppstod på nytt ett gruvligt rabalder. Det gällde Strindbergs första samling giftas historier. Vederbörande trampade i klaveret, i det de ställde till med ett religionsåtal mot boken. I första berättelsen yppas den stora hemligheten att piccardon, Jesu blod, kostade endast 65 öre kannan hos vinhandlar Högstedt. Rättegången blev ett fiasko. Fast en annan fråga är, om det inte hade lyckats bättre för mörksatarna om de hade åtalat Giftas enligt sedlighetsparagrafen. Men myndigheter lider ju alltid av dumhet och högg som sagt i sten. Tidningsskränet var emellertid ilsket nog. Hela hycklarskränet mobiliserades och ropte: "I gevär!" Ty de var avslöjade på bara kroppen. Särskilt vill jag göra mina läsare uppmärksamma på 1880-talet.

Ett engelskt arbete, skrivet av en läkare, hade i hemlandet väckt en storm av förbittring. Det vart översatt till svenska. Titeln var: Samhällslärans grunddrag, och som motto stod Stuart Mills ord: "Samhällets sjukdomar kan, likaså lite som kroppens sjukdomar, förebyggas eller botas, utan att man talar öppet om dem." Samhällslärans grunddrag gav rika impulser åt många svenska 80-tals män och kvinnor. I det arbetet sades rent ut, att avhållsamhet långt ifrån alltid är en dygd. "Varje naturlig åtrå", hette det, "är liksom varje kroppsligt organ, bestämd att ha normal verksamhet och tillfredsställelse". Kanske för första gången här i landet sjöngs det öppet

uppfostande. Hade de i så tidig ålder som möjligt allvarligt undervisats om könslivet och dess betydelse, då hade de där bilderna intet betytt, inte gjort något skadligt intryck. Det är emedan den unga gossen inte fått kunskap, utan blott hört kamraters hemliga viskningar som hans fantasi kört in på fel spår. Det är snuskpropagandan, s. k. sedligheten, den som fått det naturliga att stämpas som fult och syndigt, som bär ansvaret för de unga gossarnas missriktade uppfattning av nakna bilder och nakenhet över huvud.



Skriket nu om dagen rör dels s. k. oanständiga bilder, dels nakenhetskulturen, dels tidskriften Sexuell upplysning. De sedliga har således mycket läskande att hålla på med. Vad s. k. oanständiga bilder beträffar, måste jag tillstå att sådana aldrig roat mig. antagligen därför att jag varit lycklig nog att äga en konstnärlig känsla som gjort att - är det fullt stöter det mig, är det vackert får det vara hur naket som helst och vilken kroppsställning eller kroppsdel som helst. Många andra, det vet jag, läskar sig åt sådana bilder. Det tycker jag visar dålig smak. Fast inte kan jag förstå att det angår någon annan än dem själva. Har de roligt åt det, så gärna för mig.

Jag vet också, att många vid anblicken av något naket eller av bilder med vissa kroppsställningar får "känslor" i kroppen, blir erotiskt upptända - och jag frågar: Vad är det för ont i det? Tycker de om att ha sådana känslor, då kan endast eunucken grymta av avundssjuka. Är det endast s. k. oanständiga bilder och s. k. osedlig litteratur som kan reta upp en man, ung eller gammal, till sådana där känslor? Visst inte! I Svenska akademien har A. G. Silverstolpe en gång sagt de sanna orden: "Vem med någon kännedom av världen kan tro att människors inbillning och känslor ej blivit därade till samma utsvävningar genom tusentals andra och farligare förledelser än dem vitterheten kan alstra."

Och vilka är de där "förledelserna"? Jo, bl. a. de stiliga flickorna. Alltså: in med dem i bur med väl fördragna gardiner! De är till allmän förförelse, de ljuva trollen. Men skulle de stängas in, så kanske gudsfären ingenting se; deras baggar, predikanterna, skulle allt bräka och hoppa av ilska att de inte vidare kom åt sina söta lamm.

Gossar och ynglingar får lätt "känslor" då de ser en hög barm. Ska därför de högbröstade damerna förbjudas? Eller bröstet hyvlas av? Män av snart sagt alla åldrar är förryckta i vaggande höfter. Se bara på gatan hur allas ögon står på skaft efter henne som gungar och vaggar så ovetande och retande sin väg fram! Vad är att göra? Männen kan inte få retas upp så där! De måste räddas! Hon är mycket farligare för deras "känslor" än bilder av nakna kvinnor i vilka ställningar som helst. Vad är att göra? frågar jag. Bestämna att hon skall ha stålplåt över stjärt och höfter så ingen ser hur det gungar? Ja, vem vet, de som skriker på lagar i dag, ropar kanske på stålplåt i morgon.

Om män, äldre eller yngre, får lite "känslor" i kroppen vare sig av att se en levande blodfull kvinna eller vid åskådandet av nakna bilder, vad gör det? Inte ett dugg. Man invänder, att hos unga gossar väcks i förtid dessa känslor på ett skadligt sätt vid betraktande av sådana bilder. Det är mycket möjligt. Det beror därpå, att de är dåligt, eller bättre sagt: oriktigt

och ärligt ut, att avhållsamhet mycket ofta är en onaturlig last och inte någon dygd; att avhållsamhet och utsvävning är lika fördömliga.

Däremot var, besynnerligt nog, författaren till det djärva och märkliga arbetet helt snärjd i den gamla fördomen om självbefläckelsens grymma faror. Han utmålade dem lika fasansfulla som alla andra gjorde den tiden. (Jag minns t. ex. då jag i slutet av förr århundradet tillbragte några månader på statspensionatet Långholmen, att jag där upptäckte att på det förresten mycket dåliga och ensidiga biblioteket fanns över ett hundra exemplar av en förskräcklig skrift om självbefläckelse och den syndens vådor. Varje fånge skulle vid utlåningen ha den boken. Den var det första han fick läsa. Tänka sig, att i månader, ja år stänga in unga män i en ensam cell och sticka en bok om självbefläckelse i handen på dem som sällskap i ensamheten! Det är otroligt, men sant. Numera är självbefläckelselitteraturen struken ur fångelserna, något som i alla fall glädjande visar, att våra högsta fängelsemyndigheter av i dag inte är precis lika stora idioter som föregångarna för blott några årtionden sedan.)

Som sagt, den engelska läkarens arbete "Samhällslärens grunddrag" kom att spela en betydelsefull roll på 80-talet, inte endast här i Sverige utan i hela nordens. Könnsfrågans började fritt och livligt att debatteras i både det ena och andra landet. I Danmark förde Viggo Drewsen på ett hycklefritt och nobelt sätt engiftets och familjelivets talan, George Brandes svarade lika ärligt, modigt och radikalt. I Norge uppträdde den store diktaren Björnsterne Björnson som sedlig pajas, med skenheliga, lissmande sötsaker som hela Skandinavien sedlighetstanter av bägge könen smaskade på i långa tider. Den unga författargenerationen vämjdes vid slik uppvärmd anrättning som ju till trefjärdedelar bestod av rena affärsmetoder och struntprat av en gubbe som glömt sin egen ungdom. Garborg, Christian Kroogh och Hans Jaeger sjöng, var och en på sitt sätt, ut sin opposition mot det gamla sedlighetslandet, stridde oförfärat för sin mening som var den nya tidens, frigjordhetens, ärlighetens och fördomsfrihetens.

Och i 80-talets Sverige måste bland de oförskräckta, radikala kämparna nämnas Anton Nyström och Knut Wicksell. Den förer, en av de djärvas och uthålligaste här i landet, lyfte i årtionden sitt tals och sin pannas svärd såväl mot vidskepelsespridarna, mot läseriets svarta djävul som mot sedlighetshyckleriet, om och inte så frigjort från den gamla äktenskapliga surdegen som de unga krävde.

En av dessa unga, kandidat Knut Wicksell, höll i Uppsala, det var år 1880, ett föredrag om försiktighet i äktenskapet. Det väckte ett stormande uppseende, smädades och häcklades i pressen landet runt, besvarades av

akademiskt bildande med en mängd enfaldiga motskrifter samt blev bestraffat av mindre konsistoriet, som från den dagen borde heta: det stora konsistoriet, de stora dumskallarnas nämligen. Ett galltjut av ilska hördes från alla "upplysta och sansade" får.

Samma skrik och lite till med eko i riksdagen och hos polisen genljöd cirka 30 år senare, och då var det jag som hade äran att sitta i skottgluggen. "Kärlek utan barn" kallade jag mitt föredrag, och jag höll det i Folkets hus A-sal, särskilt för män och särskilt för kvinnor. Det var rasande dumt, men även en klok karl kan ju nå'n gång begå en dumhet. Jag fick minsann sota för det. En skämttidning hade en bild: ett kabinett för herrar, för damer, och det var jag som satt i gluggen.

Ingen kan föreställa sig hur söta de sedliga änglarna var emot mig med anledning av mitt föredrag, riktat till de fattiga att inte sätta så många barn till världen, ett föredrag där jag också talade om hur de skulle göra för att inte få barn. Med anonyma brev överöstes jag snart sagt stundligen. Än fick jag veta, att det kära fosterlandet snart skulle bli alldeles folktomt, och att det var mitt fel. Den andra dagen mottog jag en fotografi från ett barnhem, och att där var fullt, med små ungar var jag också skulden till. I ett ofrankerat brev skrev en salig ungmö, att Gud tänt en särskild eld åt mig ner i helvetet. (Att det var han som var braständaren i svavelpölen visste jag inte förut). I ett annat brev låg en teckning: ett litet foster i en kondong, och därunder stod: "Gud låter inte sig gäcka." Och åter ett annat brev var fullt av mänskosluts - ja, det är otroligt så fina och älskvärda de var!

Allt det där hände år 1910. Lyckligtvis har det, som alla vet, blivit en storartad förändring. Det gamla tanklösa och oförlåtliga slarvet att avla hur många barn som helst - kvinnan hart när betraktad som en barnfabrik - det fördömes nu så gott som allmänt här i landet. Nu fordrar man försiktighet både utom det reglementerade äktenskapet och inom. Han och hon måste i förväg betänka vad de gör, så slipper de ångern efteråt. Försiktighetsartiklarna, som förut ansågs vara satans konstver och påfund, betraktas nu nästan som skänker som änglarna i himlen skickat hit ned.

## Oanständigt och retande.

**Är preventivmedel för dyra  
för de fattiga?**

Frågan om rätten till avbrytande av havandeskap har nått ända upp på teaterscenen. För något år sedan spelas i Stockholm ett stycke med diskussion därom både på scenen och bland i salongen kringvandrande skådespelare. I detta samspråk, som var livligt hållet förekom en passus, som särskilt slog mig. En av deltagarna i diskussionen betonade betydelsen och nödvändigheten av användandet av försiktighetsmedel, då han fick detta svar: "De fattiga har inte råd att köpa preventivmedel".

Är detta riktigt? Ja och nej. De små maniklar, som i Kärlek utan barn-dagarna häcklades och den fördömdes men som sagt nu fått nästan allmänt anseende, är obestriddligen rätt dyra om de ska vara säkra. Men det finns säkerhet som kostar ingenting, och den jag agiterar för och gör så med samma iver än i dag trots motstånd från flera håll, både från läkare och från andra i detta ämne kunniga och intresserade. För att inte nämna alla sedlighetsfår som har bibelns stöd för sin åsikt. Där står i Mose I, kap. 38: "Och då han belåg henne, vart hon havande och födde en son, den kallade hon Onan. Och Juda gav sin första son Er en hustru som hette Tamar. Men Er var arg för Herran; därför dödade Herran honom. Då sade Juda till sin son Onan: "Lägg dig när din broders hustru och tag henne till äkta, att du uppväcker åt din broder säd. Men som Onan visste, att säden inte skulle vara hans egen då han låg när sin broders hustru, lät han det falla på jorden och fördärvade det. Då misshagade Herran det onda han gjorde och dödade honom ock." Detta bibliska snack har vållat skada och mycket ont. Att göra något så klokt, som att följa denna försiktighet, är inte Herran välbehagligt utan en dödssynd. Det står i den heliga skrift, och det är nog. Ja, jag är övertygad, att om också omedvetet sitter det kvar även hos otaliga som inte brukar fråga efter vad bibeln säger. Hur annars förklara den ilskna oviljan mot denna enklaste och billigaste metoden? Man har visserligen sagt, att den är smutsig. Visst inte. Om mannen, då han hastigt lämna samlaget, har en näsduk till hands, är det tvärtom en proper metod. Låt oss bli fria från gamla fördomar och skrymteri och sedligt gyckel! Smuts? Det är ju alltsammans, kropparnas beröring, den nakna omfamningen, samlaget, allt är smuts - för de smutsiga tankarnas folk. Vi i stället ser en mans och en kvinnas heta omfamningar inte blott något naturligt utan ock något vackert, en glädje som människorna är så väl värda mitt bland alla sina stora sorger.

Det avbrutna samlaget - vetenskapliga termen är coitus interruptus och skiljs mellan flera slag, t. ex. coitus saxonius (sachsiskt) och coitus hispanicus (spanskt) vilka jag helt utelämnar, hållande mig till det vanliga sättet som består däri, att mannen strax före orgasmen, d. v. s. då han känner,

Naturligtvis var ungdomen förr mycket bättre än nu. Särskilt arbetarungdomen. Den kände då inte till varken socialism eller anarkism, trodde på Gud och läste aftonbön, respekterade ålderdomen, såg upp till kungligheten och beundrade Gustaf II Adolf, Karl den tolfte och andra fina slaktardrängar. Och ändå skälldes det på ungdomen även på den tiden, ty så har det gjorts i alla tider. Den äldre generationen har det till vana. Alltid häcklar de gamla på de unga. Så gör de i dag, så gjorde de för tjugo år sedan, så gjorde de för femtio år sedan, ja vid Distings marknad för fyrahundra år sedan - det var den 3 febr. 1541 - talade Gutaf Wasa om ungdomen, att den levde i självsvald, laster och brott, så att de varken räddes Gud, överhet eller föräldrar.

I Stockholms Posten år 1779 stod en jämförelse mellan dåtidens och föregående generations ungdom och uppfostran, vari det hette: "För 40 år sedan undervisades ungdomen i gudsfruktan, lärdes hedra ålderdom och kunskap samt hölls till flit och ärbarhet. Om än spel, hor och svordom funnos till, voro de dock alldeles föraktade. Nu är förhållandet annorlunda." På samma melodi har de gamlas klagovisor alltid gått. Jag skulle kunna citera uttalanden från generation efter generation. Nöjer mig emellertid med endast ett till, ett omdöme från 1914. Då intygade ett sedligt spöke, en skolman: "Ungdomens förvildning är ett faktum." Nu om dagen uppstämmer samma skri. Tänkte de unga efter, måste de förstå, att deras far- och morföräldrar, då de var unga, var mycket dåliga; att deras föräldrar, då de var unga, var mycket dåliga, så de unga nu är egentligen ursäktade: de är mycket dåliga, men de råar inte för det, ty de har ärvt det. De gamla har glömt att de själva varit unga. Nu är de gamla, sedliga och avhållsamma - för de har inte förmågan att vara annat. Det är sjukan. Avundsjuka på de unga, som kan.

Hur oförskämt den gamla sedlighetens herrar och damer anse sig ha rätt att gå till väga visar deras angrepp på arbetarflickorna. T. ex. då både i sedlighetsblad och föredrag idisslas om en flicka, som var med barn och endast kunde uppge faderns förnamn. Hon visste inte mer. Att det visar oförsvarligt lätt sinne att ge sig åt en som man inte känner mera, kan inte bestridas. Men - varför lasta henne, den unga flickan och skrika ut fallet, då hundratals och åter hundratals bildade män har legat hos och ligger hos kvinnor vilkas för- eller efternamn de inte ha en aning om och inte bry sig om heller! Om de sedliga överklassfruntimren - karlarna ska vi inte tala om, de stackars toffelhjältarna - verkligen vill göra annat än djävulstyg och elakhet, må de då hålla sig till sin klass. De hinner ändå aldrig att sopa rent där.

## De sedliga spökenas klagolåtar om ungdomens förvildning.

märker att sädesuttömningen håller på att komma, drar sig tillbaka så att inte något av säden inkommer i kvinnans slida. Ännu en högst viktig sak att iakttaga är, att mannen, innan han åter har samlag, tvättar sig grundligt samt kastar sitt vatten för att därmed rensa urinröret. Skulle man misstänka, att någon oförsiktighet (eller såsom jag vill kalla det; drullighet) förekommit från mannens sida, måste kvinnan om möjligt strax efter samlaget företaga en sköljning av slidan.

Mot denna metod reses flera invändningar och alltid, tycks det mig, att det sker med en viss förtrytelse. Det har ännu en gång för alla blivit fastslaget (från bibelns mörka tid) och upprepas t. o. m. av medicinska auktoriteter ofta med en ton som om sättet vore snuskigt och därför fördömligt. Den schweiziska läkaren dr Fritz Brupbacher erkänner uppriktigt, att han också förr låtit sig lura av de gamla påståendena om den avbrutna könsaktens skadlighet. Han hade som andra talat emot detta försiktighetssätt emedan det skulle ha för nervsystemet skadliga följder. Det var mera den medicinska litteraturen än egna iakttagelser som den tiden stod honom till förfogande, tillägger han. Nu däremot tvekar han inte att fastslå, "att alla dessa ofullbordade könsakter i det stora hela är oskadliga". (Fritz Brupbacher: "Barnbekymmer eller befruktningens förhindrande".)

Än skrämmer man med att mannen blir impotent (dr Leunbach), än anför man såsom bevis på hur osäkert utdrag är, att man sett exempel på äktenskap med elva barn där denna metod hela tiden blivit använd (dr Karl Evang). Båda skälen - fast de svär något mot varann - ska naturligtvis vara dräpande för metoden. Den måste slås ihjäl, tycks man mena. Så mycket mera som den sägs vara hälsofarlig för mannen. Det påstås att den orsakar allvarliga nervösa lidanden etc. Metodens otillförlitlighet intygar både dr Magnus Hirschfeld och dr N. Haire m. fl., anförande exempel från sin stora klientel. Jag blott spörjande invänder: I över etthundra år har det franska folket använt och använder utdragsmetoden. Har där visat sig allmännare nervösa lidanden hos männen? Och vad metodens säkerhet anbelangar, är det över hundraåriga tvåbarnssystemet i Frankrike tillräckligt bevis, synes det mig.

Ansvarskänsla fordras hos mannen, det är numro ett. Samt ännu något mer: en uppriktig och varm önskan hos honom, att även hon skall ha full njutning och känna glädje, högsta lycka av omfamningen. Med någon vana och vilja lär han i tid att "hålla tillbaka", så att hon hinner med. Lär han tillika att vara förtänksam nog att låta flirten - för att nyttja ett vackrare ord för hängel - låta den vilda flirten i förväg räcka så länge att hennes blod svallar hetare, så uppnås hastigare att hon blir tillfredsställd.

En mycket allvarlig anmärkning mot det sätt, jag här med avsikt och med ilska från alla preventivgrossister agiterar för, idisslas beständigt: kvinnan blir utan tillfredsställelse och lider därunder. Den anmärkningen drabbar emellertid alla försiktighetsåtgärder, ja, t. o. m. samlag utan tillstymmelse av något preventiv, nämligen då mannen - och det tycks synnerligen ofta vara fallet - är alltför hastig av sig och bums tröttnar så snart han själv är nöjd. Därför är det som jag betonar förspelet, som är av den allra största betydelse. Det får inte utelämnas, synnerligast inte då kvinnan är mera kall.

Den enda olycka med utdragssättet är, enligt min mening, att det därvid är mannen som har bestämmandet om hand. Han ensam. Men skulle inte andra folks män kunna vara eller bli lika förtänksamma, hederliga och ansvarsfulla som franska män tycks vara?! Varför jag gör propaganda för denna metod? Emedan den är billig och - praktisk, särskilt sommartid då skogen och hagen är den enda sängkammare som bjuds tusenden och åter tusenden älskande. I denna hårda arbetslöshetens tid har jag skrivit ned dessa reflexioner: Preventivmedel är dyra, det finns ett sätt som kostar ingenting.

som segrare. Så har det alltid slutat. Vår store diktare Almqvist stred för frihet för dem som ville uppbygga hjärtats heliga himmel med varandra, och man galltjöt mot honom. Hur framåt har vi inte sedan dess gått i den vägen?

1880-talet krävde att könsfrågan skulle kunna behandlas offentligt, och kyskhetens änglar ropade sitt anatema. Hur långt stycke väg har vi inte hunnit? o. s. v. Att en ny fånig lag kan kläckas fram är alls inte otroligt. Prat- och voteringsmaskinerna måste väl hållas i gång. Och en tid kan sådan lag kanske göra lite skada. Hur länge beror på hur tappert det unga frihetsfolket vill föra striden, hur mycket de vågar. Förlorar de inte humöret för lite motstånd och straff, utan än hänsynslösare avslöjar humbugen och hyckleriet i sedlighetskraxet samt sprider oförskräckt upplysning, då är segern deras.

En viss glädjande förändring i uppfattningen av könsfrågan under de senaste 50 åren är lätt att konstatera. Det har kunnat ske tack vare den strid som förts mot hyckleriet och fariseismen. Kravet på ärlighet även på det könssedliga området har framförts starkare och starkare. Ett jättesteg är taget. Det talas nu om dessa saker fritt, högt och naturligt, inte som förr blott viskas i kvicksnuskigt smyg. På så vis har kunskap börjat spridas, i vars spår ärlighet och frihet följa.

Därmed är det sedliga hyckleriet ingalunda utrotat. Klagovisorna (lika falska och sura som rävens rönnbär) om vår tids ungdom, om nakenhetens faror, om litteraturens urartning o. s. v. fortsätter lite emellan. Sedlighets-tjutet återkommer periodvis, och här i Sverige är det alltid ett kungligt får som är med i dansen. Nu om dagen är vi inne i en sådan period. Sedlighetskraxet ljuder igen, fyller hela luften med sitt oljud.

I årtal har polisen haft alla sedlighetsfjons i byx och stubb rännande med sina kyska bekymmer, att deras dygd håller på att gå åt fanders, ty de får se så mycke bilder av nakna karl- och fruntimmer i cigarrbodfönster. Händer då att polisens sida göres den kloka anmärkningen: "Men varför behöver ni titta i cigarrbodfönstren?" så svarar den snälla tanten: "Det gör jag för sedlighetens skull. Jag kan stå långa stunder och bara titta, för det är så förskräckliga bilder, herr kommissarie!" I allmänhet låter polisen det till ingen åtgärd föranleda utan skrattar åt kärringen. Den här gången var det en sådan av rang, Djävulssällskapets kära, Stockholms överståthållare, som fått ont i magen, och då var polisen tvungen att åtala.

Knappt hade underrättelsen därom hunnit ut i pressen, förr än vi fick höra att saliga könlösa eller könhatare nere i Lund utfärdat ett upprop om bekämpande av den tilltagande osedligheten bland ungdomen. Å petitionslistorna ha rätt stora massor namn ditkommenderats, kunglighet och regering uppvaktats med oskuldsskälvande tal, och sedlighetsdrypande himmelsbordellblad, morgonblad, jublat åt ungdomens "uppvaknande". Ty denna gång kunde den sanna sedlighetens motståndare inte komma med sitt simpla skämt att det var jämmer av vissnande tanter och utlevade gubbar. Nej, nu var det ungdomen själv, de unga som trädde fram, tanternas egna dibarn.

Vill nu dessa unga kaptener, kandidater och andra onanister, pederaster och tribadister i spetsen väcka en sedlighetsstorm inte endast i Stockholm utan över hela landet, så är det endast bra. Myndigheterna kommer som vanligt med lagar och straff, Gudsfäran bräker psalmer och böner, de andra mörkmännen triumferar i de borgerliga blaskorna, men i livet, i det levande livet går frihetens män och kvinnor det naturligas förespråkare,

## Tanken på avkomman.

Ännu finnes dock ett litet motstånd mot det verkligt sedliga kravet: försiktighet i barnafödandet. Religionsdillets fromma slavar tror (eller låtsas tro) att det är Gud som ger mänskorna barn och de har blott att ta emot och tacka. Det finns en skara efterblivna som aldrig kan fatta något nytt; en hop stockkonservativa som stretar emot av gammal vana, inte att förglömma diktatur- och krigsbanditerna som ropar på barn, mera barn om det också blir skarn bara de som vuxna duger att hålla i ett gevär! Som ingen av dessa mångbarnsförespråkare just tycks ha någon större tilltro till sin gud, att han skall bistå dem i deras strid, så vänder de sig i stället till lagen. Det är också säkrare. Tid efter annan, då det inte fötts tillräckligt med trälarna och soldaterna, har regeringarna i det ena och det andra landet hittat på hjälpmedel att i fosterlandets namn söka lura folket att göra barn. T. ex. med ungarlörsskatt, eller skattelindring för drulliga föräldrar, eller av premieringar. Fascistchefen i Italien uppmuntrar till äktenskap och frukt-samhet med höga pris och stora fördelar för personer som gifter sig unga liksom för fäderna i talrika familjer. De får ekonomisk hjälp, gratisbostäder, och barnen skolväskor, kläder och skor. De nygifta bjuds på bröllopsresa till Rom med en prisnedsättning av 80 procent på järnvägsbiljetterna. Så lockas de älskogskranka i äkta säng och att vara flitiga. Detsamma är som bekant förhållandet i våra dagars Tyskland, där nassarna påbjuder barnfabrikation i stor skal. Ett skamlöst bedrägeri både mot enskilda och hela landet.

Hos oss har de efterblivna krakarna inte nått upp till sådana makt som i diktaturstaterna. Tre stackars lakejer bland socialdemokraterna har visserligen stått dem bi. Kaninlagen är räddad för tillfället. Men det betyder ingenting. Tvåbarnssystemet, såsom det oegentligt kallas, har här gått till seger. Det stora spørsmålet nu rör sig om kravet på friska, starka, intelligenta barn.

Bland de otaliga brev om råd jag fått glädde mig inte minst ett från en bondflicka. Hon var förlovad med en ung bonde som hade det bra ställt och de var starkt fästade vid varandra. Nu skulle de snart gifta sig. Därför skrev hon och bad om upplysningar vad hon skulle göra för att vara säker på att inte få barn. Hennes far hade dött på dårhus, berättade hon, hon hade två bröder på dårhus, hon ville inte utsätta sig för risken att kanhända även hennes barn, om hon fick något, också skulle födas dåre. Själv var hon frisk, men hon hade läst att sjukdomen kunde hoppa över ett led och uppträda i nästa.

Det ansvaret just är det som krävs av nutiden, av alla. Hur många sinnesslöa personer är det inte som har barn? En man, som i flera år varit

## Tanternas andliga dibarn.



Jag satte ett litet frågetecken vid äktenskapets snygghet, beroende därpå att de sedliga skrikhalsarna alltid påstår att fri kärlek leder till överdrift och osnygghet. Jag undrar just var överdriften är störst? Säkerligen i samboendets kammare där det vackraste, det mäst intima förhållandet blir en vanesak, en ovana, som att dricka kaffe på sängen. I den fria förbindelsen, där träffas de då längtar efter varandra och då är det högtid, inte halvsömning omfamning i patenterad äkta säng, eller i vilket som helst samboendets dragsoffa. Vigseln är ingalunda äktenskapets stora fara; det är samboendet, alltså hävdvunna äktenskap lika väl som samvetsäktenskap eller kamratäktenskap eller vad alla uppsnyggningsförsök heter. Det är hipp som happ. Och når aldrig upp till fri kärlek, som människorna en gång ska förverkliga, en gång då kärlek och pengar inte blandas ihop och då könslivet inte blir betraktat som något lägre, otukt, synd, smuts eller vad det är för vackra ord sedlighetens hyenor begagnar.

intagen på Uppsala hospital, ansågs så pass frisk att han fick komma hem. Året därpå födde hustrun en son, de hade tio barn förut, alla "konstiga". Vilken mängd av ärftligt defekta finns det inte! De uppgå endast i Sverige till många tusen. I Danmark anslås antalet till 30.000 och försörjningen av de ärftligt belastade kostar samhället årligen 17 Å 18 miljoner kronor. Vore det inte mänskligare och klokare att sådana olyckliga steriliserades? Jo, både klokare och mänskligare. Genom den operationen blir de inte berövade sin förmåga till könskärlek, men barn kan de inte få. Borde det inte vara klart, att om en man är alkoholister eller epileptiker så måste han ligga under läkaren-operatörens kniv. Utgör en kvinna fara för sin eventuella efterkommande skall äggledaren bortopereras. Visserligen invändes, att de kanske kunde få ett barn som var ett geni. Man har erinrat om det största musikaliska snille, Beethoven. Hans farmor var drinkerska, hans far alkoholister - om nu hans sädessträng skurits av, då hade det stora musikgeniet inte kommit till världen. Nå, än sedan? Vad hade det egentligen betytt för mänskligheten? Men grymma lidanden har det varit och är för samhället och för otaliga enskilda, att alkoholister, sinnesrubbad och epileptiker sprider sin sjukdom generation efter generation. Detta är numera det viktigaste kapitlet i barnfrågan.

## Könsorganen - Fans påhitt.

I Köpenhamns rådhus är brölloppsalen smyckad med målningar. Bland annat med en stor tavla av Joakim Skovgaard, med ämne hämtat från "Visan om Svejdal". Från vänster träder bruden med brudtärnor in, från höger kommer brudgummen dem med stora steg till mötes, då ett lejon rusar emot honom, hejdar hans steg och liksom ger honom en varning att betänka sig. Det är ypperligt! Fast egentligen borde tavlan pryda rummet utanför brölloppsalen, för har de väl kommit dit in är det för sent att ångra. Det passar inte. Hela salen doftar av koppleri, där livstids helvete stämplas med magistratens sigill. Lyckligtvis finns rådhusrätten så att de - tack och lov! - kan komma ifrån livstiden genom skilsmässa.

Äktenskap, om det ock ingåtts med arvingen i sjunde månaden, är något högst heligt. Arvingen trollas märkvärdigt om till äkta slag, och de två makarna syndar inte mera med varandra, hur flitigt de begår det, som är en skam och förbjudet för alla som inte av präst eller borgmästare bunkats ihop. Det är skillnad på äktenskap och fritt förhållande. Det förra är som sagt något mycket fint - det andra - nej, fy! Och blir det barn är det också skillnad på dem, fast alltsamman gått till på samma sätt, på samma djuriska sätt: kroppslig beblandelse mellan en man och en kvinna. Egentligen är det otäckt att tänka, att vi ska vara sådana djur att hänge oss åt slik beblandelse. Men köttet är svagt, halleluja! och människorna går på såsom de alltid har gjort.

I och med vigseln, kyrklig eller borgerlig, förvandlas lyckligtvis synden till inte-synd. Allvarligt har de heliga debatterat frågan: hur ofta ett äkta par har rätt att inte-synda? Luther sa tre gånger i veckan, något som sedliga professor Ribbing i Lund ansåg väl lite. Han var medicine professor och visste således att för de gifta männens hälsa är det ett nödvändigt behov att ha samlag, något som inte alls är nödvändigt för dem som inte är gifta. Sådan kroppslig trolleriverkan har kyrkans bön och magistratens stämpel. Är detta inte nog för att man skall fatta äktenskapets höghet?

Och ändå... ändå är det många som har börjat tvivla på att äktenskapet är riktigt snyggt, att det bjuder den lycka som varmblodig kärlek kräver. Visst finns det slavnaturer som kan finna lycka i bojor; de blir till sist vana vid dem och tycker att det är alldeles som det skall vara. Visst finns det träkmånsar som nästan inte kan leva utan att tråka ut varandra. Och man må väl våga hoppas, att det även finns många som haft turen att träffa "den rätt". Men för det stora, blodheta flertalet blir nog äktenskapet i längden - ett litet helvete. Jag talar inte om dem som så förälskat sig i sina barn, att dessa blir ersättningen för förfrusen kärlekslycka. Sådant kan hända både inom och utom det heliga äkta ståndet.

## Det heliga äktenskapet.

År 1866 var den första skandinaviska konstexpositionen i Stockholm. "Ny Illustrerad Tidning" under Harald Wieselgrens redaktion intog bland bilder från utställningen den danska skulptören Bissens: "Den vredgade Akilles". Hjälten sitter med ena benet böjt, stödjande foten mot ett klippblock. Hans mantel har fallit, han uppenbarar sig i all sin nakenhet eller, såsom det heter på prydligt polisspråk, könsdelarna är tydligt synliga. Märk det - och det är något jag särskilt vill betona, ty det är den farliga sanningen - det är de där små oskyldiga könsdelarna som åstadkommer allt buller!

Gudsfären predikar visserligen, att människan är Guds beläte, men det menar de inte. De tror, att Gud har skapat, huvudet, halsen, bröstkorgen, magen, knäna, fötterna, men i mitten på fasaden har Djävulen varit sta och smetat dit något gräsligt. Så måste de mena. Hur skulle de annars kunna tala om Guds avbild och bränmärka en del av avbilden! Snuskdjur är de som så nedsmutsa sin egen kropp! Vad har de där små namnlösa könsorganen gjort för ont? Intet annat än - att de finns till, till oändlig glädje och njutning för människobarnen. Är det inte vidrigt, att personer som gör anspråk på att vara kloka och tänkande är så slagna i en gammal fördom, att de inte än i dag kan lösslita sig från den föreställningen att könsorganen är något lägre, sämre, något smutsigt, snuskigt. Förr i världen lär adelsbarn inte ha fått säga att de hade ont i magen. Det passade inte. De skulle uttrycka sig finare, t. ex. ont i lå'esomac eller, om de inte kunde minnas det franska ordet, fick de säga: ont i magén (med betoning på sista stavelsen). Det är lät inte så rått. Nu får vi alla säga magen. Fast längre ned på vår vackra kropp har vi inte kommit, eller rättare: där är det stopp, där får det göras ett skull ned till knäna. Mellanpartiet är tabu.

Med flera exempel skall jag i denna broschyr visa att jag har rätt, att det endast är könsorganen som de sedliga oskulderna i stubb och byx har sina ögon på. Så var det ock i striden om den nakna Akilles, som "Ny Illustrerad Tidning" intog en bild av och uppvaktades med så mycket skällning för. En av tidningens kvickaste pännor gav ett dräpande skarpt svar, gisslande de stackare "som har sin sedlighetskänsla så i ledband hos fantasien, att de inta kan se skymten av en blottat människogestalt utan att övermannas av syndiga begär."

Flera år senare, nämligen 1895, uppstod tvänne stora sedlighetspektafel. Det gamla operahuset från Gustav den tredjes tid revs ned, en ny ännu klumpigare byggnad restes på samma tomt och i operakällaren på nedre botten blev matsalen smyckad med målningar av Oskar Björk. Det är scenen ur Bacchussagan, månaders och backanters dans, nymfer och satyrer,

så gott som nakna allesammans. Sådan osedlighet i en statens byggnad, det måste påtalas i riksdagen, och bland andra skojare där fanns en som hette P. P. Waldenström, en läsarsjäl av simplaste sort, en som gjorde geschäft i Jesus och Jesu blod. Han vrålade upprört över de nakna bilderna; att det var konst begrep han inte; hans fantasi sysslade endast med nakenheten. Samma år fick Waldenström ett nytt tillfälle att spela moralisk pajas och ge ifrån sig ett kristet sedligt tjut. I Humlegården Stockholm hade Hasselbergs "Farfadern" uppsats, en vacker grupp med djup sorgtung känsla i den gamles ansikte: hur skulle det komma att gå den lilla i detta hårda liv? Det grubblar farfar över, på samma gång han är glad att hålla den lilla på sitt knä. Parveln däremot tänker inte på någonting, ligger lycklig i farfars knä, slår ut med armar, sprattlar med benen, hans lilla nuppe sticker fram - och det var på den Waldenström gapade, han såg ingenting annat, stirrade bara dit. Att något sådant kunde tillåtas på en öppen plats! Små barn, även flickor gick där förbi, tänkte man då inte på deras renhet? Ett nytt tecken på tidens sedliga förfall. o. s. v.

Att för s. k. anständighetens skull fordra att en konstnär skall täcka en del av den nakna kroppen är enbart bevis på snuskig fantasi. Fikonlövet är sannerligen varken sedligt eller vackert. Kyskhetsband endast löjlige. Och om inte religionen eller den gamla sedligheten kunnat undervisa människorna därom, om hur vacker vår kropp är, så får vi åtminstone läsa det av och i konstens strålande värld.

De gamla grekerna, fria medborgare och hedningar, uppfostrades i palestra, där de övade de nakna kropparna i lekar och brottarkamp: hur högt och ädelt har inte deras stora bildhuggare skildrat den mänskliga kroppen! Vilken spänstighet och kraft i Myrons diskuskastare, sådan värdighet och kvinnlig vekhet hos Polykleitos' amazon, för att nämna ett par ur den rika samling som bevarats till vår tid. Ock när, många århundraden senare, renässansen tog upp antikens kärlek till människan, den nakna människan, med vilken glädje firades ej dess skönhet i den italienska målarkonsten! Visst var det bilder ur den kristna gudasagan, men det religiösa var det minsta som intresserat renässansens livsglada mästare och det minsta som fängslade åskådarna av deras verk, utan det var människokroppen i dess stolta kraft och skönhet.

Eller hur härliga människoframställningar skapades inte då med ämne ur den gamla grekiska och romerska mytologin! Så mången idealisk Apollogestalt; sådan yppig sinnlig skönhet hos Venus, t. ex. Tizians Venus i Prado i Madrid! Eller hos nordligare Dürers och Rubens fylliga Frauenzimmer, medan fransmännen Boucher och Houdon tecknade kvinnan gra-

ciös i smidig elegans. Samma skillnad, som i senare tid, mellan Burn-Jones slanka ladies och Anders Zorns mulliga dalkullor. o. s. v., o. s. v. För kuriositetens skull inte att förglömma "Manneken Pis" i Brüssel. Där de trånga gatorna l'Etuve och du Chêne stöter ihop, där i hörnet är vid ena husväggen inbyggd en fontän: en liten parvel som står och pinkar. En näpen och pittoresk bronsstaty som Brüsselbefolkningen vant sig vid, ty den har stått där sedan år 1619.

Om folk ville lägga bort vidskepelseurkunden Bibeln och i stället bl. a. läsa konsthistoria, skulle det bekomma dem gott. Bibeln sticker ut ögonen på dem och inger dem förakt för den i alla sina livsdagar härligt syndiga människan. Konsten och dess historia lär dem att se och lär dem att beundra människan i nakenhet. Och därmed ska de också förstå, att det är naturen, inte gamla träparagrafer som dikterar en sann sedlighet.